

Čistokrevně americká společnost Rane, stále vyrábějící veškerý svůj sortiment ve vlastní továrně v USA, je proslulá mezi širokou zvukařskou veřejností pro svůj nekompromisní postoj ke kvalitě zvuku, která musí být vždy perfektní, ať už jde o ekvalizéry, kompresory, nebo digitální zvukové procesory.

Tříkanálový DJ mixpult

RANE Empath

Martin Holas
martin.h@music-store.cz

Doporučená

cena: 24 558,- Kč (modrá, černá)

28 665,- Kč (limitovaná zlatá
edice včetně
case)

26 656,- Kč (Rotary)

Distributor: PRODANCE

Osadní 799/26, 170 00 Praha 7

tel.: 220-806-054

info@prodance.cz, www.prodance.cz

Nebude to poprvé, kdy upozorním na strohý a účelný design hned v samém úvodu recenze. Tentokrát jde o tříkanálový DJ mixpult s tajemným názvem Empath. Jednoduchý design ovšem nic nevypovídá o možnostech, které vám tento vcelku nenápadný pult poskytne.

POPIS, FUNKCE

Popis horního panelu začneme vlevo nahoře a budeme pokračovat směrem dolů. Prvním je tlačítko, s indikací, funkce AUTO-GAIN, o níž si řekneme později. Pod ním je ovládání MIC-ENGAGE, což je zapínání mikrofону a ještě níže najdeme knoflík MIC gain s indikátorem OL – přebuzení, a dvoupásmové mikrofonní korekce – LOW a HI. I mikrofón je na tomto pultu možno zařadit do efektové smyčky FlexFX, takže dalším ovládacím prvkem je malý fader DRY/WET, jenž určuje podíl externím efektem ovlivněného signálu a signálu původního; následuje potenciometr AUX IN, který určuje hlasitost tohoto signálu - přimíchaného přímo do výsledného mixu. Pod ním jsou dvě tlačítka s indikací CUE AUX a CUE RETURN, která přiřadí příslušné signály do sběrnice CUE, jenž obstarává sluchátkový odposlech. Return je přitom signál vracející se z externí efektové jednotky na konektory RETURN smyčky FlexFX. Pod těmito tlačítky jsou dva malé svislé fadery, zapuštěné do panelu, nadepsané FlexFX SEND/RETURN, jimiž můžete zesílit signál odcházející do efektové smyčky a stejně tak i signál z ní přicházející. Poslední je třípolohový přepínač pro ovládání funkce CD start nazvaný CD1 TRIGGER, který umožňuje spínání pohybem faderu prvního kanálu (poloha 1), nebo crossfaderu (poloha A) a nebo jej ponechá vypnutý (OFF). Máme za sebou levou část, takže se podíváme na střední, kde vedle sebe najdeme tři provedením identické kanály. Nahoře najdeme klasicky přepínač vstupů Phono/Line a hned vedle knoflík ovládací GAIN. Pod nimi je netradiční, ale užitečný ovladač PAN, určující podíl pravého a levého kanálu ve stereobázi, dále následují klasické třípásmové korekce (LO, MID, HI) typu Accelerated-Slope, které kromě výborného průběhu poskytují také úplný útlum; vedle první - HI je šikovný přepínač EQ umožňující korekce vypnout. Opět, stejně jako u mikrofonního kanálu, následují fadery DRY/WET, určující tak podíl signálu původního a vracejícího se z FlexFX.

Mimodřadně komplexní monitorovací sekce je reprezentována především třípolohovým přepínačem A, CUE, B, přičemž písmena A, B představují protilehlé strany

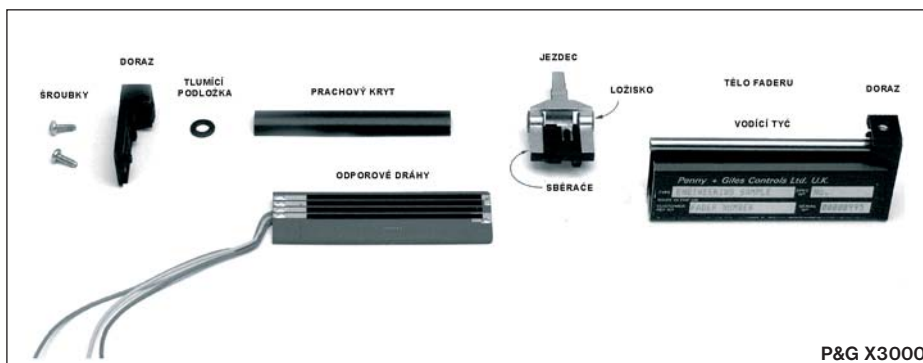

crossfaderu a tedy umožňují náslehn všeho, co je v dané chvíli přiřazeno. V poloze CUE jdou do sluchátek ty signály, u nichž je zapnutý přepínač s indikací CUE. Napravo od A, CUE, B je přepínač SPLIT CUE, po jehož aktivaci jde CUE signál jen do jednoho kanálu sluchátka a ve druhém je přítomen signál MASTER. Abych dokončil popis monitorovací sekce, zmíním se ještě o faderu CUE/MASTER, který určuje podíl těchto dvou signálů ve sluchátkách a o tlačítkách CUE s indikací pro každý kanál, vedle kterých se nachází přepínače A, POST, B přiřazující daný kanál na příslušnou stranu crossfaderu, nebo přímo do MASTER mixu (post). Nyní jsme se dostali k hlavním kanálovým faderům. Zde se sluší zmínit, že se jedná o špičkové potenciometry Penny&Giles X3000, s dráhou uloženou bokem, takže se nezanáší běžnými nečistotami, neboť ty obvykle padají směrem shora dolů. I tak je dráha ovšem chráněna důmyslným krytem. Stejného provedení je i crossfader. Při ceně pultu je jeho kompletní vybavení uvedenými Penny&Giles skutečně mimořádné a obvykle se s nimi setkáme maximálně na místě nejvíce namáhaného crossfaderu.

Poslední si popíšeme sekci zcela vpravo. Nahoře je ukazatel vybuzení v provedení 2x10 segmentů s přepínáním indikace CUE/MASTER. Pod ním se nachází tři ovladače hlasitosti: MAIN, BOOTH, AUX OUT. Dále již popsány fader CUE/MASTER a knoflík pro ovládání hlasitosti sluchátek. Niž jsou ještě dva malé zapuštěné fadery PHONES EQ LOW a HIGH umožňující úpravu zvuku ve sluchátkách. Posledním prvkem je druhý ovladač CD startu - CD2 TRIGGER s polohami 3, OFF a B.

Na čelním panelu pultu jsou tři otočné knoflíky nastavení strmosti křivky faderu kanálu 1, crossfaderu a kanálu 3. Funkce křivky crossfaderu tedy není k dispozici pro kanál 2, stejně jako pro něj není k dispozici CD start. Není na tom ovšem nic zvláštního, neboť dva CD přehrávače jsou standard, stejně jako dva gramofony a druhý, prostřední, kanál je určen pro doplňkové zdroje signálu. Na předním panelu ještě nalezneme dva konektory JACK pro připojení sluchátek - jednak 6,3mm a jednak 3,5mm včetně žluté indikační diody POWER.

Při pohledu na zadní panel je zcela vlevo klasický IEC EURO konektor pro připojení napájení, s dobře zapuštěným masivním vypínačem, jehož náhodné vypnutí rozhodně nehrozí. Musím připomenout univerzální interní napájecí zdroj akceptující 100 - 240 V, odolný proti kolísání sítě. Hned vedle nalezneme dva XLR konektory výstupu MAIN a dále dvě řady konektorů CINCH - AUX OUT, AUX IN, LINE 3, PHONO 3, LINE 2, PHONO 2, LINE 1, PHONO 1. Úplně vpravo je mikrofonní vstup v provedení JACK 6,3 mm, což je pochopitelné - panel je

P&G X3000

totiž tak „nacpaný“, že XLR by se již těžko vměstnal, pod kterým se nachází masivní kovová šroubovací svorka PHONO GROUND pro uzemnění gramofonů. Opravdu nechápu, proč se na některých mixech ještě stále vyskytují ony plastové podivnosti se dvěma kovovými podložkami, které každý dřívě nebo později ulomí. Dolní řada konektorů TRS JACK 6,3 mm obsahuje levý a pravý BOOTH, tedy odposlechové výstupy L, R, a levý a pravý FlexFX SEND a rovněž levý a pravý FlexFX RETURN. Úplně poslední jsou dvě zdířky JACK 3,5 mm pro propojení ovládní s CD přehrávači - nadepsané CD TRIGGER - tedy spouštění přehrávání skladby při vytažení příslušného faderu.

Popis ovládacích prvků a konektorů máme za sebou. Jen ještě upozorním, že Empath se dodává také v exkluzivním provedení s otočnými potenciometry namísto kanálových faderů.

Některé zajímavé detaily bych vám rád popsal podrobněji. Jako první snad každého za-

ujme zvláštní povrch. Pult je samozřejmě celokovový, ovšem jeho vrchní panel je přetažen průhlednou vrstvou z mimořádně odolného Lexanu, který se používá v průmyslu na ochranu extrémně namáhaných ploch jako odolnější náhrada skla. Pod touto vrstvou se nachází samotný potisk. Výsledkem je strukturovaný povrch, který jednak de facto nelze poškrábat a jednak perfektně chrání popisky a v neposlední řadě si na něm scratchující DJs nespálí hřbet ruky, což se o leštěném hliníku, který u jiných pultů obvykle kryje prostor okolo crossfaderu, říci nedá. Všechny otočné ovladače i hmatníky faderů jsou pogumované, takže se velmi pohodlně drží mezi prsty. Všechny potenciometry na vrchním panelu jsou v celokovovém provedení, přesto pod nejpoužívanějšími prvky - HI, MID, LOW u všech kanálů zjistíte, že krytky jsou nasazeny na zvláštních plastových mezikusích a samotné potenciometry kompletně schované hluboko pod vrchním panelem. Ptáte se proč? Plastový mezikus

totiž kryje samotné tělo potenciometru, tedy především kluzný prostor mezi osičkou a pouzdrem. Právě tady dochází k průniku nečistot, které mohou způsobit praskání a poruchy korekcí, jak to známe z mnoha jiných pultů. Na DJ pultech jsou častým zdrojem problémů páčkové přepínače. Tady jsou páčkové přepínače zdroje signálu a EQ celokovové – tedy včetně pouzdra.

O kompletním osazení kanálovými fadery a crossfaderem Penny&Giles X3000 jsem se již zmiňoval. Pro ty, kteří mají pocit, že je fader jako fader, doporučuji porovnat fader z vašeho pultu s fotografií rozloženého P&G X3000; i ti z vás, kteří nemají technické vzdělání, dle mého názoru snadno pochopí rozdíl.

Zcela výjimečnou funkcí je AUTO-GAIN. O co jde? Jednoduše o proměnlivě úroveň hlasitosti různých nahrávek na různých nosičích, které vyžadují drobné i větší pootočení knoflíkem GAIN pro dosažení jednotné hlasitosti v mixu. Již z podstaty problému je jasné, že žádná automatická funkce v tomto případě člověka úplně nenahradí, neboť nemá jak poznat rozdíl mezi tichou pasáží v jinak hlasité nahrávce a mezi kompletně tichou nahrávkou. Přesto musím pochválit fakt, že tato funkce nemění

hlasitost skokově a neruší tak při práci. Především ale skutečně výrazně zmenšuje rozdíl mezi hlasitostmi velmi rozdílných nahrávek, takže opravdu umožňuje vyvarovat se náhlému zvýšením výstupní úrovně při vmíchání jedné skladby do druhé.

PRAXE A ZVUK

Empath je dosti univerzálním mixpultem, ze kterého se dá hrát snad jakákoliv elektronická hudba.

Boří představu o klubových versus „battle“ mixpultech jako o dvou zcela rozdílných kategoriích. Pokud i vy neznáte v hudbě, kterou hrajete, mantinely, měl by být, pro své mimořádné kvality a ergonomii, Empath horkým kandidátem. Dovedu si jej představit i na místě, kde se každý večer hraje něco jiného.

Když nahédnete do schématu umístěného na konci návodu, tak zjistíte, že vysoce kvalitní zvuk je zajištěn analogovým obvodovým řešením s VCA fadery. Značná část DJs i hudebníků stále preferuje vřelost analogového zvuku místo „přehnané“ digitální přesnosti a s tím spojené určité sterility, která je zvláště patrná u levnějších, či nepříliš promyšlených digitálních zařízení. Tady je třeba vyzdvihnout opravdu vysokou zvukovou úroveň pultu Empath. Dynamika a celkový projev vůbec jsou skutečně výjimečné, i když jsou zde některé pokročilé funkce řešeny digitálně, protože technicky jednoduše není možné jiné řešení. Empath má implementován digitální obvod, který

ovšem pouze řídí strmosti křivek faderů, funkci Auto Gain, přesný fader start pro CD přehrávače a přiřazení kanálů k A/B stranám crossfaderu.

ZÁVĚR

Úhrnem lze konstatovat: vyvážený, čistý, detailní, zvuk, výborné korekce s možností úplného útlumu a s promyšleným a plynulým průběhem, bytelná konstrukce, opravdu luxusní fadery.

Co víc si přát!

